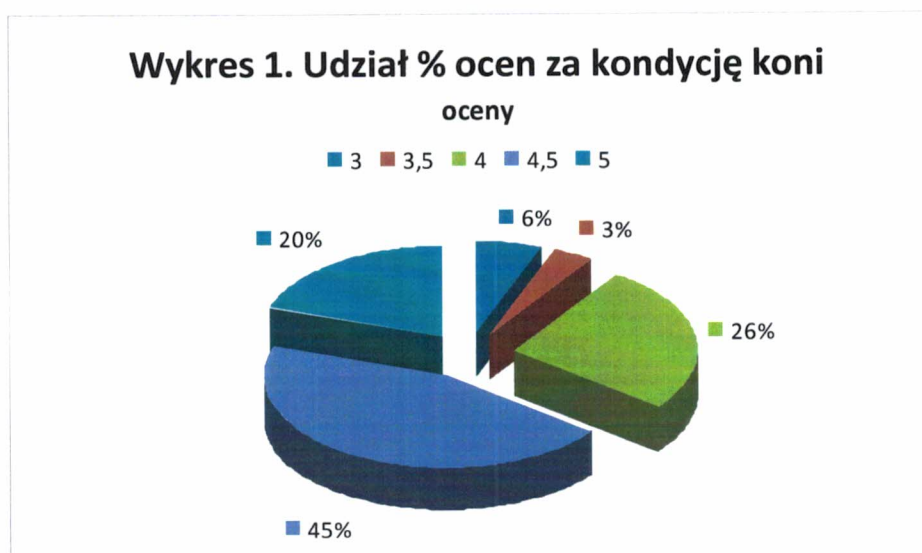

Podsumowanie wyników badań okresowych koni pracujących na trasie Palenica – Włosienica w roku 2023

W roku bieżącym 2023 ocena zootechniczna i badania weterynaryjne koni odbywały się w dniach 2-4 czerwca jako I tura badań a dodatkowy termin ustalony był na 30 czerwca.

Badaniom okresowym poddano łącznie 291 koni. Badania zootechniczne przeprowadzone zostały na stanowisku usytuowanym w Palenicy Białczańskiej, a w ramach tej oceny brane były pod uwagę parametry takie jak: kondycja konia wraz ze stanem umięśnienia i ewentualnego otłuszczenia koni, pielęgnacja konia, stan kopyt i kucia, stan i dopasowanie uprzęży, rodzaj i dopasowanie kielzna a także rasa i wiek koni. Wyniki badań koni pracujących na trasie do Morskiego Oka obejmującą oceny: od 5,0 – bardzo dobry, dalej 4,5, 4,0, 3,5 do 3 (słaby).

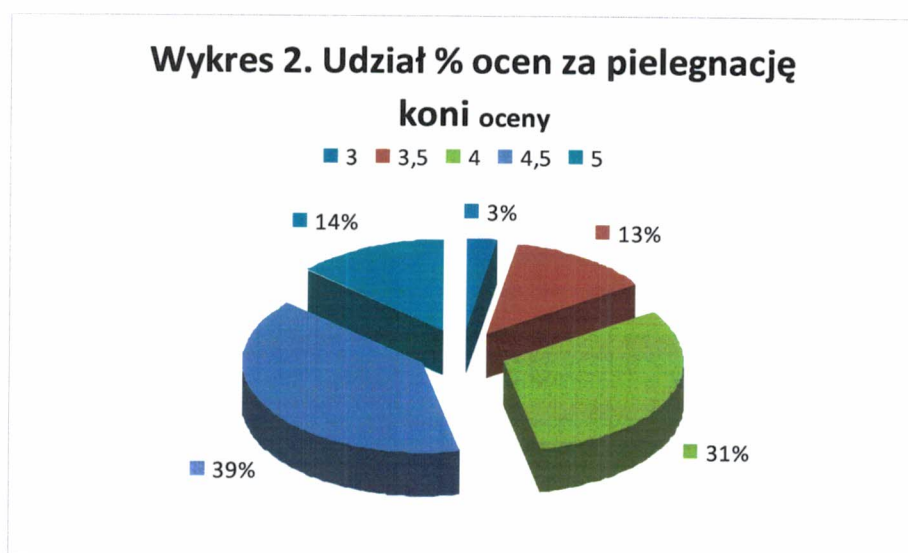
Wykres 1 przedstawia rozkład ocen przyznanych za kondycję koni (także stopień ich umięśnienia, odżywienia bądź otłuszczenia).

W obecnym roku wśród ocenianych koni 65% koni (187), otrzymało ocenę 4,5 i 5 co stanowi niewielki spadek porównując do roku poprzedniego (68%). Średnia ważona ocena

również nieco zmalała i wynosiła 4,34. Nieco słabsza kondycja koni może być związana z tym, że w porównaniu do zeszłego roku, badania odbyły się około miesiąc wcześniej i konie nie miały tyle czasu by dojść do odpowiedniej kondycji. Widać to także po nadmiernym stopniu otluszczenia niektórych koni. Z tego powodu słusznym wydaje się wprowadzenie do corocznej oceny koni skali ich kondycji BCS (Body Condition Scoring) także pod kontem ich dobrostanu.

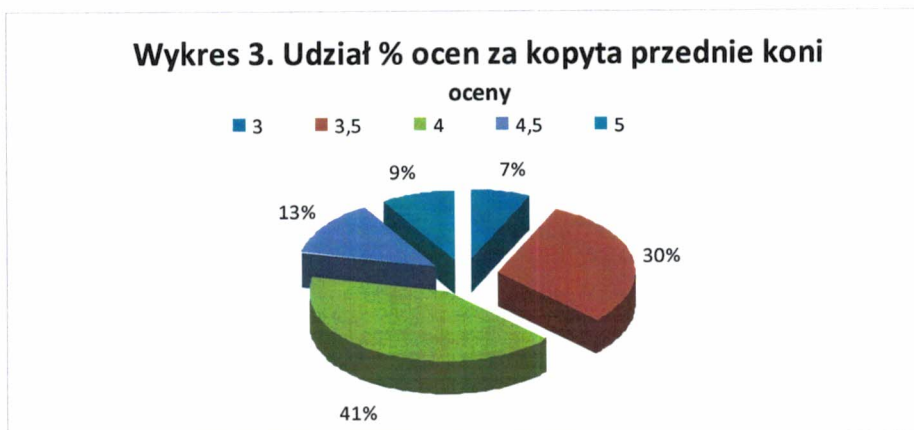
Pielęgnacja koni potwierdza dbałość o nie ich właścicieli (Wykres 2.); ponad 80 % koni uzyskało noty dobre i bardzo dobre, chociaż w porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ocen 4,5 i 5 zmalała o 5 punktów procentowych.

Było to związane z jednym z poważniejszych mankamentów pielęgnacji koni czyli znacznym skróceniem włosów ogona (powyżej stawów skokowych) w tym roku obserwowane zdecydowanie częściej bo u ponad 60 koni ! Także w tym roku, choć w mniejszej skali, występował problem modzeli łokciowej stwierdzonej w różnym stopniu u 19 koni. Jest to niestety nadal związane ze zbyt słabym ścieleniem słomy koniom w boksach.

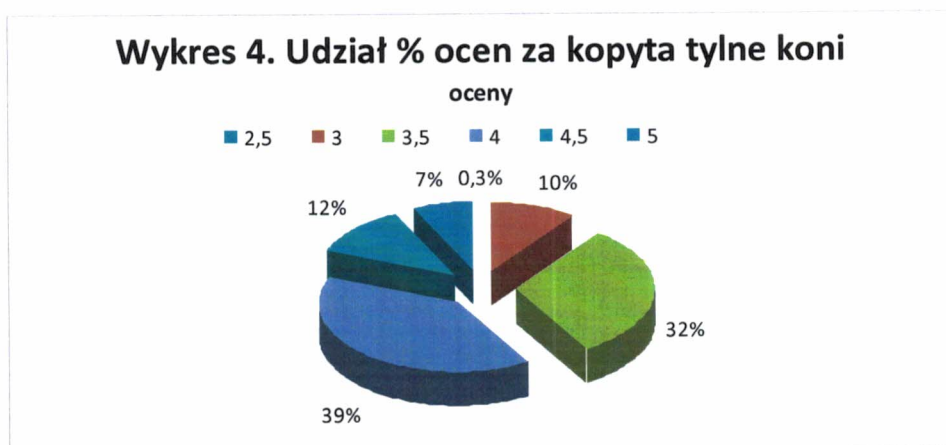
Stan kopyt i ich kucia prezentują wyniki przedstawione na Wykresach 3 i 4.

Wykres 3. Udział % ocen za kopyta przednie koni

W roku bieżącym, większość koni, bo ok. 63% - w przypadku kopyt przednich i 58% dla tylnych, otrzymała oceny dobre i bardzo dobre (4, 4,5 i 5). Przy czym nie stwierdzono ocen niższych jak dostateczna. Średnia ocena za kopyta przednie i tylne wyniosła, podobnie jak w roku ubiegłym 3,9.

Wykres 4. Udział % ocen za kopyta tylne koni

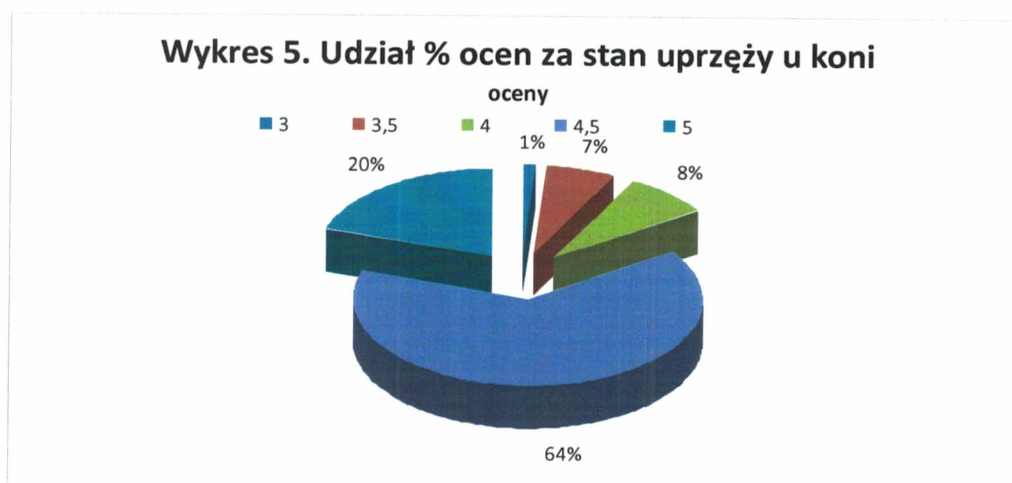

Niestety nie zmniejsza się znacząco liczba koni nieprawidłowo podkutych. Nadal dość często kopyta są dopasowywane do wielkości podkowy a także przybijane podkowiakami zbyt głęboko (poza 1/2 długości podkowy), co skutkuje ograniczeniem ruchomości kopyta i jego zawężeniem. Najczęstszym błędem jest przycinanie puszki kopytowej do zbyt małej podkowy co zaobserwowano u 44 koni (43 przypadki w 2022 roku). W porównaniu z rokiem ubiegłym zwiększyła się liczba koni z kopytami z wąskimi piętками z 30 w roku ubiegłym do 36 w obecnym (co wydaje się być efektem słabszego kucia w poprzednich latach). Zestawienie wad zaobserwowanych u ocenianych koni prezentuje Tabela 1.

Tabela 1. Liczba koni u których wystąpiły wady kopyt i kucia

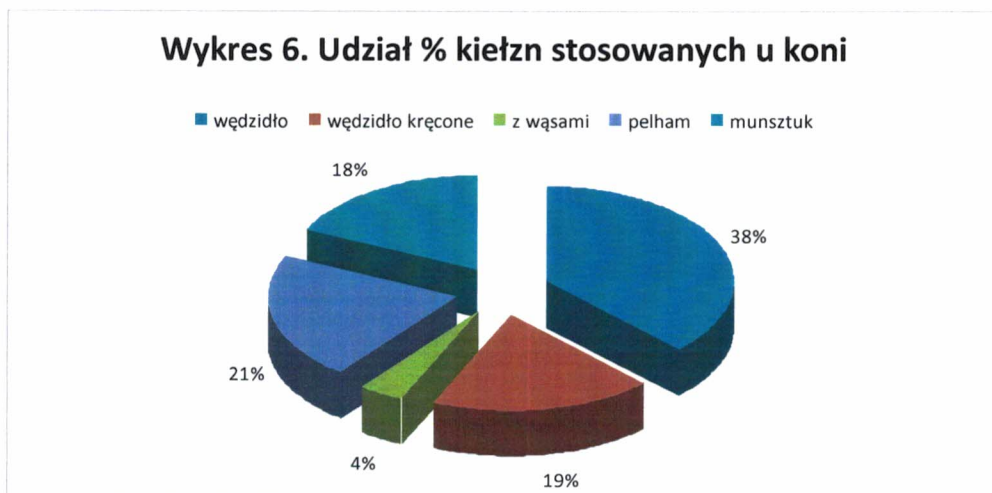
	kopyta przednie	kopyta tylne
pierścienie na kopytach	19	11
kopyto ścięte do podkowy	19	25
niskie piętki	17	15
wąskie piętki	19	17
płaskie kopyta	12	10
pęknięcia na kopycie	7	19
stromie kopyta	2	7
wyrwane gwoździe	2	2

Podobnie jak w latach ubiegłych bardzo dobrze ocenić należy stan uprzęży i sposób oprzęgania badanych zaprzęgów, który w zdecydowanej większości (ponad 92%) został oceniony na poziomie 4 – 5, uzyskując w całej ocenie średnią wartość 4,48 (Wykres 5). Zdecydowana większość fiaków stara się jak najlepiej zaprezentować swój zaprzęg, co także wiąże się z odpowiednim wyglądem koni i powożących. Do problemów związanych z uprzężami zaliczyć nadal należy używanie mocno działających kielzn w rodzaju wędzideł kręconych czy munsztuków, których użycie nie zawsze bywa konieczne.

Nadal także występują problemy z dopasowywaniem kielzn, lecz należy zaznaczyć, iż fiakrzy chętnie stosują się do uwag i zaleceń związanych z dopasowywaniem sprzętu.

Na Wykresie 6. przedstawiono udział kielzn jakie stosowane są u koni, który wzorem lat ubiegłych zmienił się w niewielkim stopniu. Nadal najczęściej używane jest kielzno wędzidłowe, a także pelham.

W bieżącym roku lepiej wypadła ocena i pokaz koni prowadzonych w klusie „w rękę”. Zarówno fiakrzy jak i konie były do niej lepiej przygotowane, wyjątkowo nawet dzieci mogły sobie z tym poradzić, jednak ze względów bezpieczeństwa nie jest to polecane.

Jak w ubiegłym roku i w latach poprzednich tak i obecnym widać było duże zaangażowanie fiaków w to, aby dobrze zaprezentować swoje konie, co przejawiało się w ogólnie dobrej opiece nad końmi, oraz chęci uczenia się i poprawiania swoich umiejętności. Nadal jednak należy zwrócić uwagę, iż stosowne byłyby szkolenia z utrzymania prawidłowego stanu kopyt i podkownictwa, a także dobrostanu w utrzymaniu zwierząt (np. niepodcinanie włosów ogonów czy unikanie modzeli łokciowej poprzez prawidłowe utrzymanie koni w stajni na odpowiedniej ściółce). Przydatne również byłyby zajęcia z lekarzami weterynarii dotyczące podstawowej opieki przy drobnych urazach.

dr inż. Maciej Dobrowolski